

Zo'n 37 procent van de Nederlandse kinderen in de basisschooleetijd klaagt thuis weleens over het schoolplein.

Schoolplein scoort gemiddeld 6,5: kinderen missen groen

Wat zeggen experts?

Uit een onderzoek van Motivaction in opdracht van Jantje Beton en Praxis blijkt dat 37 procent van de Nederlandse basisschoolkinderen thuis weleens klaagt over het schoolplein. Het onderzoek onder duizend ouders laat zien dat ongeveer de helft van hen vindt dat de speelplaats van hun kinderen te veel uit tegels bestaat en te weinig groen bevat.

Auteur: Heleen Kommers

Ruim een kwart van de ouders geeft het schoolplein een onvoldoende voor de aanwezigheid van groen. De meest gehoorde klacht is het ontbreken van bomen, struiken of gras, gevolgd door een gebrek aan natuurelementen zoals boomstronken of zand. Daarnaast vindt ruim 30 procent dat er meer vogelhuisjes, insectenhôtels en speeltoestellen nodig zijn. Het gemiddelde cijfer dat de schoolpleinen krijgen, is een magere 6,5.

'Schooltuin' in plaats van schoolplein

Volgens Marlies Bouman van Jantje Beton kan een groene omgeving veel voordelen hebben voor de ontwikkeling van kinderen,

zoals een hoger IQ, betere concentratie en minder gedragsproblemen. Ook bevordert het hun motorische ontwikkeling en creativiteit. Daarom pleit Bouman voor de overgang van het traditionele schoolplein naar een 'schooltuin'.

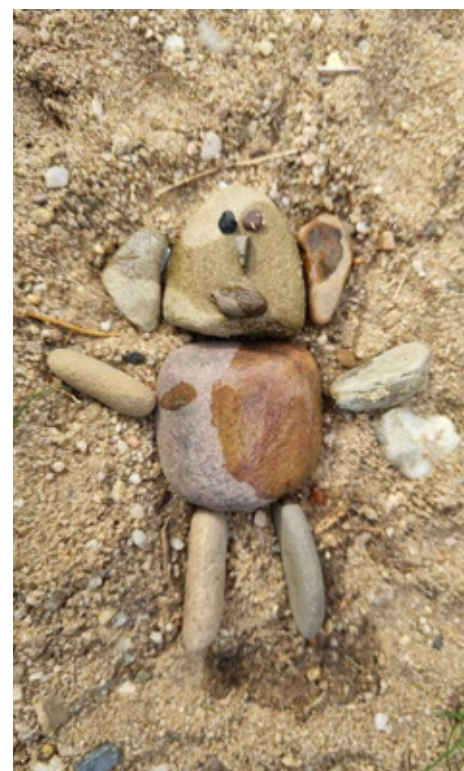
Groen wonen en leren, drie nieuwe tools

Een soortgelijk geluid horen we bij Jolanda Maas, onderzoeker aan de VU. Zij stelt in een WUR/Groen Kennisnet-webinar ('Groen wonen en leren, drie nieuwe tools') dat kinderen uitgedaagd moeten worden door middel van groen. Circa 60 procent van de schoolpleinen is ontzettend grijs. Meer groen kan zelfs gedrags-

problemen als pesten en ruziemaken verminderen, doordat kinderen meer pro sociaal gedrag laten zien en zich beter in anderen kunnen verplaatsen. Waar de generatie van haar ouders bijvoorbeeld nog weilanden en slootjes ter beschikking had om te spelen en in aanraking met de natuur te komen, moeten kinderen vandaag de dag hun uitdagingen zien te vinden in een versteende omgeving.

Alle potentie uit het kind halen

'Als kinderen niet al op jonge leeftijd in aanraking met de natuur komen, is de kans groot dat ze later een versteende tuin aanleggen', stelt Maas. Ook worden kinderen verleid om achter

een scherpje te blijven zitten. De onderwijsinspectie wijst erop dat we op die manier niet alle potentie uit het kind halen. Op een groen schoolplein wordt voornamelijk gevoetbald; in een groene omgeving zijn kinderen meer exploratief bezig en zie je creatievere spelvormen. Met name meisjes bewegen meer in een groene omgeving. En keren de kinderen vervolgens terug naar de les, dan kunnen ze zich beter concentreren.

Ook veel ouders zien de voordelen van een groener schoolplein. Zo denkt 60 procent dat hun kinderen gelukkiger zullen zijn op een groen schoolplein en verwacht 64 procent dat hun kinderen daar creatiever zullen spelen. Ruim 70 procent denkt dat hun kinderen er hun fantasie meer zullen gebruiken en meer geïnteresseerd zullen raken in natuur en milieu.

Campagne 'Van grijs naar groen'

Om dit te realiseren, zijn veel ouders bereid iets bij te dragen. Meer dan de helft wil graag als vrijwilliger helpen bij het vergroenen van

het schoolplein, bijvoorbeeld door tegels te verwijderen, en 70 procent is bereid om financieel bij te dragen. Corine Duchenne van Praxis benadrukt dat scholen met meer groen op het plein grote stappen kunnen zetten en dat dit ook geldt voor de tegeltuinen in Nederland. Praxis voert momenteel de campagne 'Van grijs naar groen' om de vergroening van Nederland te stimuleren.

Groene scholen-evaluatietool

Wil je als school aan de slag met je schoolplein, maar heb je wat handvatten nodig? Maas, Nicole van den Bogert en andere onderzoekers hebben een beoordelingsinstrument ontwikkeld voor schoolpleinen van basisscholen, dat het ontwerp en de evaluatie van groene schoolpleinen ondersteunt. Met de Groene Scholen-evaluatietool ontwikkel je een schoolplein dat optimaal bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen, biodiversiteit en klimaatbestendigheid.

Combineren natuur en schoolplein niet eenvoudig

John Bakker, directeur van Hercules Speeltoestellen: 'Wij vinden het heel belangrijk dat kinderen lekker buiten kunnen spelen. Het liefst in een natuurlijke omgeving, maar ook gewoon buiten. Als wij daar als leverancier van speel- en sporttoestellen aan kunnen bijdragen, is dat natuurlijk geweldig. Want het is schrikbarend hoeveel kinderen geen fijne plek hebben om te spelen. Wat we vroeger konden doen, kan nu vaak niet meer, zeker als het stedelijke gebieden betreft. De maatschappij is sterk veranderd. Daarbij is het combineren van natuur en schoolpleinen geen eenvoudige opgave. Scholen en gemeenten zouden beter kunnen samenwerken als het gaat om het onderhouden van schoolpleinen. Doorgaans is een schoolplein ook buiten schooltijd een verrijking voor de buurt. Jammer genoeg is het onderhoud van groen niet vanzelfsprekend, of het is gebudgetteerd. Het belang van goed ingerichte schoolpleinen is vaak onvoldoende bovenscholings vastgelegd. Met een betere visie, kaders en begeleiding door een stichting kunnen er keuzes worden gemaakt. Dat zie je onder andere doordat pleinen groen blijven in plaats van kaal gespeeld zijn.'

Praktisch: bespeelbaarheid

Bakker vervolgt: 'Zodra de leraar op de bel

Jantje Beton pleit voor de overgang van het traditionele schoolplein naar een 'schooltuin'

drukt, gaat de deur open en stormt een horde kinderen naar buiten. Als het dan net geregend heeft, is die mooi aangelegde natuur of groen speelplek met zand in no time één grote modderpoel. Als ons gevraagd wordt een groen schoolplein aan te leggen, denken we goed na over hoe we dat gaan doen. Dat is sterk

afhankelijk van de locatie, de omgeving en de verwachtingen die men heeft. Een wilgenhutje kan bij wijze van spreken iedereen maken, maar heb je daar over een aantal jaren nog wat aan? Daarom proberen we de natuur zoveel mogelijk te benaderen met natuurlijk ogende toestellen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van robinia

of houtlook materialen. Tegelijkertijd zorgen we ervoor dat de toestellen goed bespeelbaar blijven, dat het geen natte bende wordt. We verwijderen regelmatig tegels en hergebruiken die om een buitenleerplek mee aan te leggen. Bovendien zijn kinderen verschillend. Als de leraar op de bel drukt, zijn er kinderen die willen klimmen, rennen en schreeuwen, maar er zijn ook kinderen die ergens rustig willen kletsen. Daar moet allemaal ruimte voor zijn.

Stichting Generatie Groen

Ingrid Langenhoff, directeur-bestuurder van de Stichting Generatie Groen: 'Generatie Groen is blij met de samenwerking van Jantje Beton en Praxis. Want hoe meer groene schoolpleinen, des te beter. Generatie Groen zet zich in om binnen één schoolgeneratie alle schoolpleinen om te vormen tot groen-blauwe schoolpleinen. Groen-blauwe schoolpleinen zijn avontuurlijke, groene plekken met veel bomen, planten en ruimte voor regenwater, waar leerlingen lekker zichzelf kunnen zijn en zich op een goede manier kunnen ontwikkelen. Daarom helpen wij gemeenten bij de ontwikkeling van een planmatige aanpak van de vergroening van schoolpleinen. En wij ondersteunen schooldirecteuren bij de uitvoering. Meer weten? Kijk dan op generatiegroen.nl.'

Met de tool ontwikkel je een schoolplein dat optimaal bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen, biodiversiteit en klimaatbestendigheid

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!